VASTAUS VT SIRPA ASKO-SELJAVAARAN KYSYMYKSEEN NRO 47/2007

Vastauksena esitettyyn kysymykseen rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toimittaa jäljennöksen Helsingin Energian, Helsingin Veden ja rakennusviraston antamista lausunnoista.

Helsingin Energia

Ryj/KMA

LAUSUNTO

5.9.2007

Khs dnro 2007-1900/651
Stn dnr
Saap./Anl. 17-09-2007

Kaupunginhallitus

LAUSUNTO KOSKIEN VALTUUTETTU SIRPA ASKO-SELJAVAARAN KYSYMYSTÄ ESPLANADIEN AUKIKAIVAMISESTA

Halke 2007-1900/621 3.9. 2007

Helsingin Kaupungin hallintokeskus pyysi 3.9.2007 päivätyllä lausuntopyynnöllä 2007-1900/651 lausuntoa valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran kyselytunnilla nro 47 esittämään kysymykseen koskien Esplanadien aukikaivamista.

Helsingin Energia esittää asiasta seuraavaa:

Yleistä

Katualue on ainoa tila johon voidaan kaupungissa sijoittaa kunnallisteknisiä johtoja ja laitteita. Vaikka suurimmat siirtojohdot on myös keskustassa sijoitettu syvällä kalliossa sijaitsevaan yhteiskäyttötunneliin, joudutaan alueellinen siirto- ja jakeluverkko sijoittamaan katuihin. Kiinteistöjen liittäminen suoraan syvällä kalliossa sijaitseviin tunnelijohtoihin ei ole teknisesti eikä taloudellisesti mahdollista. Yleisesti katujen pinnan alla on ahdasta, mutta varsinkin nyt kyseessä olevalla keskusta-alueella kunnallisteknisiä johtoja, kuten vesi-, viemäri-, kaasu-, lumensulatus-, kaukolämpö- ja kaukojäähdytysjohtoja sekä sähkö- ja telekaapeleita on useassa kerroksessa eikä vapaata tilaa juurikaan ole. Jalankulku- ja liikennemäärät ovat lisäksi kasvaneet vuosi vuodelta ja liikenteen kuormat rasittavat johtorakenteita varsinkin painuvilla savikkoalueilla kuten Kluuvin ruhjeessa. Kauppatorin ja Esplanadien alueesta on tullut yksi Helsingin vaikeimmista liikenteen solmukohdista.

Helsingin Energia kuten muutkin infran rakentajat sekä alueella kiinteistöjään saneeraavat omistajat ovat suorittaneet runsaasti rakennus- ja kaivutöitä Pohjois- ja Eteläesplanadilla sekä niiden poikkikaduilla. Helenin verkostotyöt liittyvät suurelta osin kaukolämpöjohtojen uusimiseen sekä kaukojäähdytyksen rakentamiseen.

Kaukolämpö

Kaikki Helsingin keskustan alueella sijaitsevat kiinteistöt lämpiävät kaukolämmöllä. Vanhaa kaukolämpöverkkoa uusitaan jatkuvasti toimitusvarmuuden ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Kaukolämpöverkon uusimisessa haasteena on tilanpuutteen lisäksi vaatimus kaukolämmön toimitusten jatkuvuudesta, sillä lämpöä tulee olla koko ajan saatavilla eikä edes tuntien pituisia katkoja sallita kesäaikanakaan. Tämä sama vaade on kaikilla infran rakentajilla.

Pohjoisesplanadilla sijaitsevassa 60-luvulla rakennetussa kaukolämpöjohdossa ja siihen liittyvissä liitosjohdoissa on ollut viime vuosina useita vuotoja, viimeinen kesällä 2007 kaupungintalon liitosjohdossa. Keväällä vuonna 2002 tapahtui Unioninkadulla Aleksanterinkadun ja Pohjoisesplanadin välisellä osuudella suurvuoto kiinteistön haarajohdossa.

En 6 50.000 03.03

Helsingin Energia | Postiosoite 00090 HELEN | Käyntiosoite Kampinkuja 2 Helsinki | Puhelin (09) 6171 | Fax (09) 617 2360 helsingin.energia@helsinginenergia.fi | Y-tunnus FI 020 125 66 | Alv.rek.

Johto uusittiin seuraavana kesänä. Keväällä 2003 repesi edellisen vuodon läheisyydessä kaukolämmön siirtojohto sillä seurauksella, että useita henkilöitä loukkaantui saaden palovammoja. Loukkaantuneista yksi kuoli myöhemmin sairaalassa tajuihinsa tulematta ja toiselle, Ranskan valtion virkamiehelle, suoritettiin myöhemmin huomattavia korvauksia invaliditeetin vuoksi. Muut loukkaantumiset olivat lievempiä ja kärsimykset sekä maksetut korvaukset vastaavasti vähäisempiä. Kyseinen siirtojohto uusittiin seuraavana kesänä Aleksanterinkadulta alkaen Esplanadin puiston kohdalle.

Osittain tapahtuman seurauksena HelenLämpö päätti, kuultuaan Helsingin Veden hankkeesta tulvaviemärin rakentamisesta Esplanadin puiston keskikäytävälle, osallistua hankkeeseen uusimalla Pohjoisesplanadin ajoradalla sen eteläreunassa sijaitsevan kaukolämmön siirtojohdon. Tällöin uusittiin myös kaukolämmön siirtojohto Mikonkadun ja Korkeavuorenkadun välillä, ja samalla saatiin järjestettyä tilaa kaukojäähdytysjohdolle. Samanaikaisesti tehtiin Ruotsalaisen teatterin kohdalla asiakkaan pyytämä ja kustantama suurehko johtosiirto kyseisen asiakkaan laajennusrakentamisesta johtuen. Nämä kaukolämpöjohtojen rakentamiset suoritettiin keväällä 2006 päättyen 30.6.2006, kun Suomen EU-puheenjohtajakausi alkoi. Vuonna 2006 ei töitä ollut Esplanadilla käynnissä kesäkuun jälkeen ja puheenjohtajakauden johdosta töitä siirtyi huomattavasti vuodelle 2007. Vuonna 2005 työt vastaavasti lopetettiin elokuussa useaksi viikoksi yleisurheilun MM-kisojen vuoksi ja töitä siirrettiin tuolloin vuodelle 2006. Espa ei ole ollut "kaivettuna" 2005 eikä 2006 loppukesänä, mutta töiden kiirehtiminen oli kyseisinä vuosina alkukesästä jalankulkua ja liikennettä huomattavasti haittaavaa ja samalla se siirsi suuren työpaineen tälle kesälle. Keskustan katutyöt ajoitetaan kesäajalle, koska liikenne on silloin vähäisintä ja sään aiheuttamat haitat hallittavissa. Esimerkiksi kivikadun viimeistelyä ei voida tehdä sateella eikä talvikautena.

Vuonna 2007 Pohjois-Esplanadilla Mikonkadun kohdalla suoritettiin kiinteistön liitosjohdon uusiminen. Työ voitiin aloittaa vasta toukokuun puolivälissä Euroviisujen jälkeen. Sambakarnevaalien johdosta Pohjoisesplanadi päällystettiin kesäkuun alussa väliaikaisesti. Mikonkadun työn kanssa samanaikaiseksi suunniteltu liitosjohtojen uusiminen Fabianinkadun kohdalla siirrettiin myöhäisemmäksi poliisin määräyksestä ilmeisesti samalla kohdalla tapahtuvan kiinteistön saneeraustyömaan takia. Parhaillaan käynnissä olevat liitosjohdon uusimistyöt Kluuvikadun kohdalla ajoitettiin syksylle hotelli Kämpin pyynnöstä. Sofiankatu-Pohjoisesplanadi alueella on vasta nyt päästy käynnistämään uusimistyöt kaupungintalon liitosjohdossa havaitun vuodon seurauksena. Myös tämän työn ajoitus on ollut erittäin vaativaa.

Koko Esplanadin alueen töistä saatu arvostelu on Helsingin Energian ja meidän käyttämien urakoitsijoiden osalta ymmärrettävää. Katu- ja jalankulkualueella tehtävät työt ovat aina haitta liikkumiselle ja kaupunkikuvalle. Helsingin Energian töiden osalta on kesä 2007 ollut hankala kahdelta vuodelta siirrettyjen töiden, säiden, tapahtumien ja etenkin työvoimatilanteen vuoksi. Työt ovat tästä huolimatta sujuneet suurimmalta osalta annetuissa aikatauluissa. Kuitenkin esimerkiksi kivikadun viimeistelytyöt edellyttävät sateetonta säätä ja tämän kesän tilanne on ollut tältä osin poikkeuksellinen ja työmaiden viimeistelytöiden kesto pitkä ja tällöin työmaa on miehittämätön. Lisäksi annettu informaatio ja opastus ei ole ollut

Helsingin Energia | Postiosoite 00090 HELEN | Käyntiosoite Kampinkuja 2 Helsinki | Puhelin (09) 6171 | Fax (09) 617 2360 helsingin.energia@helsinginenergia.fi | Y-tunnus FI 020 125 66 | Alv.rek.

kaikilta osin riittävää eikä aikatauluissa tapahtuneita muutoksia ole otettu huomioon tiedottamisessa välittömästi. Tulemme painottamaan työmaavalvonnassamme, että informaatiotaulut ovat liikennemerkkiin verrattavia asioita. Myös muiden kuten internet-pohjaisten tiedotuskanavien käyttöä tehostetaan jatkuvasti. Olemme myös mukana Forum Viriumin käynnistämässä Raksa infossa.

Kaikki edellä esitetyt liitosjohtotyöt liittyvät Esplanadin alueen kaukolämpöverkon uusimiseen. Vasta näiden liitosjohtomuutosten jälkeen 1960-luvulla rakennettu siirtojohto Pohjoisesplanadin ajoradan alla voidaan poistaa käytöstä. Näiden parhaillaan käynnissä olevien töiden jälkeen alueen kaukolämpöverkko on uusittu lähes kokonaan.

Alueen kiinteistöjä on samanaikaisesti saneerattu huomattavasti ja myös kaikkien näiden töiden aiheuttamat toimenpiteet katualueella ja samalla liikenteen sekä jalankulun yhteensovittaminen on vaatinut paljon erikoisjärjestelyjä, koska korttelit ovat kuitenkin liike-elämän käytössä koko ajan vuorokaudet ympäri. Työturvallisuusmääräykset sekä viranomaisten sekä poliisin ohjeet rajoittavat työskentelyä vilkkaimmilla paikoilla ruuhka-aikana. Tämä koskee kaikkia rakentajia alueella.

Kaukolämpöjohtojen uusimisen lähtökohtana on vuodoista johtuvien henkilö- ja liikenneriskien minimoiminen sekä toimitusvarmuuden varmistaminen Helsingin vilkkaimmalla alueella. Uusitut siirtojohdot varustetaan hälytysjärjestelmällä, josta saadaan varoitus ulkopuolisen veden pääsystä johtorakenteeseen. Tällöin korjaustoimenpiteet voidaan suorittaa ennakoidusti ja paikannetusti ennen kuin vuotoja tapahtuu.

Kaukojäähdytys

Kaukojäähdytys on Helsingin Energian uusi tuote, jonka rakentaminen alkoi vuonna 2000 Ruoholahden alueella. Kaukojäähdytys mahdollistaa vanhan Jugendkeskustan liikekiinteistöjen saneeraamisen nykyaikaisiksi liiketiloiksi ilman suuria, lauhduttimista johtuvia julkisivumuutoksi. Kaukojäähdytyksen suosio on ollut hyvä. Esimerkiksi Aleksanterinkadun ja Pohjoisesplanadin välisistä kortteleista noin puolet on jo parissa vuodessa liittynyt kaukojäähdytykseen kiinteistöjen modernisoinnin yhteydessä.

Kaukojäähdytysverkon rakentaminen Esplanadien alueella alkoi Eteläesplanadiin osuudella kesällä 2005 jatkuen keväällä 2006 Korkeavuorenkadun-Mikonkadun alueella sen jälkeen, kun kaukolämpöjohdon siirtämisellä oli saatu luotua tilat uudelle suurelle siirtojohdolle. Aleksanterinkadun ja Pohjoisesplanadin välisten kortteleiden jäähdytys hoidetaan pääosin Eteläesplanadilla sijaitsevasta siirtojohdosta, sillä Aleksanterinkadun poikki on käytännössä mahdotonta rakentaa johtoja. Keväällä 2007 rakennettiin kaukojäähdytysjohto Pohjoisesplanadin poikki Fabianinkadun kohdalla.

Kaukojäähdytys Stockmannin ja City-Centerin alueen kiinteistöihin rakennetaan tunnelista käsin. Myös kaupungin ja valtion omistamat korttelit Senaatintorin varrella ovat olleet kiinnostuneita kaukojäähdytyksestä, mutta johtoreitti on osittain vielä ratkaisematta. Kaukojäähdytyksessä on onnistuttu solmimaan asiakkaiden kanssa puitesopimuksia, jolloin johdot on rakennettu

Helsingin Energia | Postiosoite 00090 HELEN | Käyntiosoite Kampinkuja 2 Helsinki | Puhelin (09) 6171 | Fax (09) 617 2360 helsingin.energia@helsinginenergia.fi | Y-tunnus FI 020 125 66 | Alv.rek.

kiinteistöihin katujohtotyön yhteydessä, vaikka lopullinen liittymisvuosikaan ei ole vielä tiedossa. Näin vältytään kadun uudelleen avaamiselta. Näitä sopimuksia ja toteutuksia on jo yli 40 kappaletta.

Johtojen rakentaminen

Kadunrakennus on vain osa kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjohdon rakentamista, tosin sen alku ja loppu sekä näkyvin osa. Rakennustöiden tarkoitus on luoda tila, johon putkijohdot voidaan asentaa ja jossa johtojen vaurioriski on minimoitu. Kokonaisrakentamisprosessi sisältää useita työvaiheita, ja niitä voidaan tehdä vain vähäisessä määrin samanaikaisesti. Prosessin hallinta on sinänsä jo vaativa tehtävä ja samalla pitää huolehtia toisten alueella operoivien organisaatioiden töiden sujuvasta yhdistämisestä kokonaisuuteen. Johtotyön eri työvaiheet ovat:

- johtosuunnitelman laadinta ja putkimateriaalien tilaus toimittajan varastoon
- johtotietojen ja kaivuluvan hakeminen, liikennesuunnitelma
- kaivuu ja mahdolliset johtosiirrot (viemäri, vesi, sähkö, kaasu, tele, laajakaistat, kaukolämpö, kaukojäähdytys, lumensulatus)
- kaivannon valmistelu putkiasennuskuntoon
- putkimateriaalin kotiinkutsu, mahdollisten poikkeavien erikoisosien valmistus
- putkiasennus
- johto-osuuden esilämmittäminen lämpöliikkeiden vähentämiseksi
- johto-osuuden sitominen betonisella kiintopisteellä lämpöliikkeiden hallitsemiseksi
- johto-osuuden käyttöönotto tyhjentämällä vedestä, hitsaamalla ja uudelleen täyttämällä
- hälytyslankojen kytkentä ja mittaaminen
- liitoskohtien eristys ja saumaus
- sijainnin mittaus
- kaivorakenteiden betonityöt
- kaivannon täyttö ja tiivistys
- pintatyöt

Kaivannon avaus ja siihen liittyvät tarpeelliset johtosiirrot vaativat usein paljon aikaa ja usein odottamista, sillä johtosiirtoja voivat tehdä ainoastaan niiden omistajat. Johtojen asennus on hidasta, sillä muiden rakenteiden kiertäminen edellyttää runsaasti hitsaustyötä. Lisäksi betonirakenteet vaativat kuivumisaikaa ennenkuin ne kestävät liikennekuormia. Etenkin tämä työvaihe on ympäristöä ärsyttävä, koska työmaalla ei tapahdu mitään.
Toimintaketjun hallinta on vaativaa, sillä aikataulumuutokset siirtävät aina seuraavan vaiheen töihin varautumista ja siirtävät työn valmistumisajankohtaa. Aikataulutavoitteet on tehty niin kireiksi, ettei myöhästymisiä pystytä kuromaan kiinni. Lisäksi erilaiset tapahtumat ja liikenteen huomioiminen hidastavat töitä etenkin keskusta-alueella.

Helsingin Energia | Postiosoite 00090 HELEN | Käyntiosoite Kampinkuja 2 Helsinki | Puhelin (09) 6171 | Fax (09) 617 2360 helsingin.energia@helsinginenergia.fi | Y-tunnus FI 020 125 66 | Alv.rek.

Yleisiä lähtökohtia

Lähtötiedot kadunalaisista johdoista ja rakenteista ovat usein puutteellisia nimenomaan korkeusaseman suhteen. Suunnitelman muutokset vaativat aina lisäaikaa ja lisätyötä ja muutoksia koko ketjuun. Huolellinen suunnittelu on edellytys töiden sujuvalle läpimenolle. Maan alta esiin tulevat yllätykset ja niihin reagointi vaativat kokeneita ja osaavia suunnittelijoita sekä toteuttajia ahtailla keskustan kaduilla ja puistoissa. Helsingin Energian kilpailukyky ammattitaitoisesta työvoimasta ei ole nykyään hyvä, vaan naapuriyritykset pystyvät palkkaamaan meiltä pätevintä henkilöstöä helpompiin olosuhteisiin. Lisäksi Pääkaupunkiseudulla on rakennus- ja metallialan ammattityövoimasta ja pätevistä yrittäjistä paheneva pula ja pienetkin häiriöt, kuten esimerkiksi vain hankala sää tai muutaman työntekijän sairastuminen heijastuvat kaikkeen rakentamiseen pitkäksi aikaa. Helsingin kilpailukyky pätevimmistä tekijöistä ei korkeasuhdanteessa ole hyvä, koska olosuhteet ovat hankalat ja palaute yleensä negatiivinen.

Tämä työvoimapula kaikilla sektoreilla on myös estänyt jatketun ja muutetun työajan täysimääräisen käytön. Keskusta-alueella tätä käytetään aina, kun se on mahdollista ja siihen saadaan lupa viranomaisilta. Meluherkkyys on kuitenkin varsin suuri niilläkin alueilla, jossa ei asuta työmaan välittömässä läheisyydessä.

Yhteenveto

- Esplanadeilla viime vuosina tehdyt kaukolämpötyöt liittyvät 60-luvulta olevan verkon uusimiseen turvallisuuden ja toimitusvarmuuden takaamiseksi sekä alueen kiinteistöjen perusparantamisista ja laajentamisista johtuvista johtomuutoksista. Uusimistarpeen yhtenä käynnistäjänä ovat olleet tapahtuneet vauriot. Kaukolämpöverkon uusinta alueella on lähes kokonaan tehty tämän vuoden aikana.

- Kaukojäähdytys on uusi tuote ja sitä on laajennettu suunnitellusti ydinkeskustaan. Tämä mahdollistaa keskustan liikekiinteistöjen järkevän ja ympäristöön sopivan uudistamisen ympäristöä säästävällä tavalla. Työt ovat olleet poikkeuksellisen laajoja. Suurimmalta osalta ne saadaan tällä alueella valmiiksi tämän vuoden aikana.

- Keskustan työt joudutaan ajoittamaan kesäkaudelle, koska liikenne on tällöin hiljaisinta eikä kivipäällysteisiä katuja voida viimeistellä sateella eikä talvella. Liikkumisen ja liikenteen järjestelyt alueella ovat vaativia.

- Viime vuosien suuret yleisötapahtumat ovat siirtäneet kaikkia ja kaikkien toimijoiden keskusta töitä tälle vuodelle. Myös keskustan kiinteistöjen runsas uudistaminen ja laajentaminen vaikuttavat katurakentamiseen. Töiden aikataulutuksessa otetaan huomioon myös asiakkaiden aikataulut ja mahdollinen katualueen käyttö. Työturvallisuusmääräykset ja poliisin ohjeet rajoittavat työskentelyä vilkkaimmilla paikoilla liikenteelle hankalina aikoina.

- Ammattityövoiman puute urakoitsijoilla mutta myös Helsingin Energialla vaikeuttaa ja hidastaa töiden sujumista. Tämä vaivaa kaikkia rakennuttajia ja vaikuttaa näin koko toteutusketjuun. Helsingin Energia

Helsingin Energia | Postiosoite 00090 HELEN | Käyntiosoite Kampinkuja 2 Helsinki | Puhelin (09) 6171 | Fax (09) 617 2360 helsingin.energia@helsinginenergia.fi | Y-tunnus FI 020 125 66 | Alv.rek.

osaltaan osallistuu ammattityövoiman riittävyyden varmistamiseen pääkaupunkiseudulla osallistumalla sekä koulutukseen että työvoiman hankintaan muualta

- Teollisten laitteiden toimitusajat ovat pidentyneet ja toimitusvarmuus laskenut viime vuosina nykyisen korkeasuhdanteen aikana. Tämä asettaa logistisille järjestelmille erityisiä vaateita, sillä kuljetukset ja tarvikkeiden siirrot ruuhkaisilla kaduilla on tehtävä hiljaisen liikenteen aikana

- Töiden viivästymisellä keskustan alueella on myös heijastusvaikutuksia muualla tapahtuviin töihin, koska resursseja joudutaan siirtämään vaativimmille ja hankalimmille paikoille keskustaan

- Helsingin Energian ehdoton tavoite tehokkaan ja taloudellisen toiminnan varmistamiseksi on töiden nopea ja laadukas suorittaminen. Myös yrityskuvan kannalta tämä on yksi tärkeimmistä painopisteistämme.

- Helsingin Energia on panostanut ja jatkaa tätä työtä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kaikkien julkisella alueella tapahtuvan rakentamiseen liittyvien prosessien kehittämiseksi ja nopeuttamiseksi sekä yhteistoteutuksissa että erillisissä töissä

- Tiedottamisessa käytetään uuden tekniikan antamia mahdollisuuksia hyväksi unohtamatta paikanpäällä olevan informaation riittävyyden ja oikeellisuuden tärkeyttä

Lisätietoja antaa Veikko Hokkanen 617 2900, johtaja, HelenLämpö

Seppo Ruohonen
toimitusjohtaja

En 6 50.000 03.03

Helsingin Energia | Postiosoite 00090 HELEN | Käyntiosoite Kampinkuja 2 Helsinki | Puhelin (09) 6171 | Fax (09) 617 2360 helsingin.energia@helsinginenergia.fi | Y-tunnus FI 020 125 66 | Alv.rek.

HELSINGIN VESI
HELSINGFORS VATTEN
Verkkopalvelut
Tuomo Heinonen

13.9.2007

Ryj/K91A

Khs dnro 2007-1900/651
Stn dnr
Saap./Anl. 17-09-2007

Kaupunginhallitus
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

LAUSUNTO VALTUUSTOKYSYMYKSESTÄ, JOKA KOSKEE ESPLANADIEN AUKIKAIVAMISTA

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2007-1900/651, 3.9.2007
HKV:n Dnro 07-317/651, 4.9.2007

Hallintokeskus on pyytänyt Helsingin Vedeltä lausuntoa seuraavasta kaupunginvaltuuston kyselytunnilla 26.9.2007 esitettävästä kysymyksestä:

ESPLANADIEN AUKIKAIVAMINEN

Ulkomaalaiset turistit ja kansalaiset ovat ihmetelleet, miten Pohjois- ja Eteläesplanadilla vuodesta toiseen on katutöitä, jotka estävät liikennettä ja jalankulkua. Pohjoisesplanadilla oli muutaman neliön kokoinen alue alkukesästä työn alla useita viikkoja. Työn teettäjä oli Helsingin Energia. Työmaalla ei näkynyt juuri minkäänlaista liikettä. Sama ilmiö toistuu myös muualla Helsingissä: kadut kaivetaan auki odottamaan jossain vaiheessa tulevia järjestelyjä ja korjauksia. Työmaat saattavat olla hyvinkin pitkään keskeneräisiä.

Vaikka katutöiden hitaudesta ja katujen aukikaivamisesta on lukuisia kysymyksiä sekä valtuustoaloitteita, ilmiö jatkuu entiseen tapaan. Pyydän asianomaista apulaiskaupunginjohtajaa vastaamaan, miten Pohjois- ja Eteläesplanadilla on jatkuvia katutöitä ja miksi ne kestävät koko kesän tai vuoden ympäri? Tulemmeko lähivuosina näkemään sellaisen kesän, jolloin Pohjois- ja Eteläesplanadit ovat ehjinä koko kesän?

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (kok)

Lausunto on pyydetty antamaan 14.9.2007 mennessä.

Postiosoite PL 1100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI | Käyntiosoite Ilmalankuja 2 A Helsinki 24 | Puhelinvaihde (09) 310 1681 | Faksi (09) 310 33001 | Postadress PB 1100 00099 HELSINGFORS STAD | Besöksadress Ilmalagränden 2 A Helsingfors 24 | Växel (09) 310 1681 +358 9 310 1681 | Växel (09) 310 33001 +358 9 310 33001 | Internet http://www.hel.fi/vesi

HELSINGIN VESI
HELSINGFORS VATTEN
Verkkopalvelut
Tuomo Heinonen

13.9.2007

Helsingin Vesi toteaa kysymyksestä seuraavaa:

Esplanadien alueen vesijohto- ja viemäriverkot ovat suurelta osin saneerattu eikä merkittäviä verkostorakentamistarpeita alueella tällä hetkellä ole tiedossa. Muihin katutöihin liittyen vesihuoltolinjoja tullaan kuitenkin rakentamaan ja uusimaan mm. Keskuskadun ja Pohjoisesplanadin risteysalueella tämän hetken aikataulujen mukaan vuosina 2009 – 2010. Helsingin Vedellä ei ole ollut vuoden 2007 aikana työmaita Esplanadien alueella.

Keskusta-alueen vanhan vesihuoltoverkoston korjaus- ja kunnossapito tulee väistämättä aiheuttamaan kaivutöitä ja liikennehäiriöitä. Nämä työt pyritään vesihuollon palvelutason varmistamiseksi ja ympäristöhäiriöiden minimoimiseksi tekemään mahdollisimman nopeasti. Verkostojen huollossa toimiikin tästä syystä ympärivuorokautinen varallaolojärjestelmä. Lisäksi materiaalijärjestelyillä pyritään varmistamaan, että korjaustöissä tarvittavat materiaalit ovat nopeasti saatavilla, jolloin kaivantoja ei jouduta tämän takia pitämään tarpeettomasti avoimina.

Vesijohtojen ja viemärien saneeraustyöt tehdään nykyisin suurelta osin (yli 90 %) kaivamattomin menetelmin, jolloin ympäristöhaitat ja toteutusaika voidaan minimoida.

Helsingin Veden sitovana toiminnallisena tavoitteena on talousarvion 2007 mukaisesti, että yleisillä alueilla suoritettavat kaivutyöt toteutetaan lupaehdoissa edellytettyjen tavoiteaikataulujen puitteissa. Helsingin Veden suorittamista kaivutöistä ei ole tähän liittyen tullut huomautuksia vuoden 2007 aikana.

Jukka Piekkari
toimitusjohtaja

Postiosoite
PL 1100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Ilmalankuja 2 A
Helsinki 24

Puhelinvaihde
(09) 310 1681

Faksi
(09) 310 33001

Postadress
PB 1100
00099 HELSINGFORS STAD

Besöksadress
Ilmalagränden 2 A
Helsingfors 24

Växel
(09) 310 1681
+358 9 310 1681

Växel
(09) 310 33001
+358 9 310 33001

Internet
http://www.hel.fi/vesi

Ryj/KMA

13.9.2007

Khs dnro 2007-1900/651
Stn dnr
Saap./Anl. 17-09-2007

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

ESPLANADIEN AUKIKAIVAMINEN

HKR 2007-1152, Halke 2007-1900/651 3.9.2007

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara on valtuuston kyselytunnilla 26.8.2007 kysynyt miksi Pohjois- ja Eteläesplanadilla on jatkuvia katutöitä ja miksi ne kestävät koko kesän tai vuoden ympäri. Valtuutettu kiinnittää kysymyksessään myös yleistä huomiota työmaiden kestoon.

Rakennusvirasto toteaa asiassa seuraavaa.

Esplanadien alueella viime vuosina tehdyt työt ovat liittyneet Helsingin Energian kaukolämpöverkon saneeraukseen ja kaukojäähdytysverkon rakentamiseen sekä Helsingin Veden tulvaviemärin rakentamiseen. Rakennusviraston teettämiä töitä ei alueella ole ollut. Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston vastuulla on kuitenkin yleisillä alueilla tehtävien töiden edellyttämä lupaprosessi ja siihen liittyvä valvonta.

Kulunut kesä on ollut keskustan osalta tiivistä rakentamista. Osaltaan ilmiö selittyy rakennusalan yleisellä noususuhdanteella, osin edellisten vuosien keskustaa koskevista toimintarajoituksista. Vuosina 2005–2007 Helsingissä pidetyt mittavat kansainväliset tapahtumat ja erityisesti niihin liittyneet poliisin ja valtioneuvoston asettamat turvallisuusmääräykset ovat siirtäneet useita hankkeita, jotka nyt rajoitusten poistuttua ovat käynnistyneet.

Kunnallisteknisiä laitteita ja rakenteita on sijoitettu Helsingin katujen alle 1800-luvulta lähtien. Sijoittumista katuverkoston alle ei ole koordinoitu, vaan rakenteiden sijoittumista on ohjannut tarve. Tästä johtuen erityisesti keskustan katujen alla vallitsee paitsi tilanahtaus, myös eräänlainen epäjärjestys rakenteiden sijoituttua aikojen saatossa toisiinsa nähden ristiin, lomittain ja päällekkäin useaan kerrokseen.

Nykyisin kaikki rakenteet, joita yleiselle alueelle sijoitetaan, kartoitetaan. Kartoitus suoritetaan 3D-muodossa, mutta johtotiedot annetaan edelleen 2D-muodossa. Näin varmistetaan ainakin periaatteessa tieto niiden sijainnista tulevia tarpeita varten, joskin puuttuvien korkeusasematietojen osalta sijainnin tarkka määrittely on edelleen ongelmallista. Katujen alla sijaitsee kuitenkin paljon yhä käytössä olevaa, mutta sijainniltaan epätarkkaa tai kokonaan kartoittamatonta vanhaa rakennetta. Kun uusi rakenne sijoitetaan katuun, voidaan vanha rakenne paikantaa valitettavan usein vain kaivamalla se esiin. Tällöin joudutaan miltei yhtä usein tarkistamaan uuden rakenteen suunnitelmia ja pahimmassa tapauksessa keskeyttämään työt uuden suunnitelman laatimiseksi tai tarvittavan varaosan hankkimiseksi. Tämä viive näkyy kaupunkikuvassa työmaina, joilla ei tapahdu mitään.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto myöntäessään kaivulupia määrittelee kaivamiseen käytettävän ajan, katutilassa työskentelyn edellyttämät tilapäiset liikennejärjestelyt sekä työmaalta edellytetyt mahdolliset muut järjestelyt. Kaupungin laitosten ja virastojen töitä sitoo kaivutöille määritellyt ohjeelliset työajat. Näistä työajoista on mahdollista poiketa vain perustelluista syistä. Tällaisia perusteltuja syitä ovat mm. yllä kuvatut yllättävät rakenteet, ennakoimattomat maaperä- ja sääolosuhteet tai kaupungin tai kolmannen määrittelemät toimintarajoitukset. Perustelluksi syyksi ei sen sijaan lasketa työn teettäjän resurssipulaa tai logistisia ongelmia, eikä myöskään työn teettäjän toimintaprosessin mahdollisia epäselvyyksiä.

Esplanadien alueella, erityisesti Helsingin Energian työmaiden kestoa ovat pidentäneet useat syyt, jotka pääsääntöisesti ovat olleet perusteltuja.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto vetää Helsingin kaupungin omien töidensä osalta perustettua hallintokuntien ja laitosten välistä työryhmää, joka kehittää töiden nopeuttamista ja sitä kautta myös niistä aiheutuvien häiriöiden vähentämistä. Työryhmä kehittää myös kaupungin kaivutöiden yhteensovittamista, jonka tarkoituksena on teettää hallintokuntien ja laitosten ajallisesti ja sijainniltaan samaan paikkaan osuvat työt yhtenä työmaana usean peräkkäisen työn sijaan. Kaikkia töitä ei kuitenkaan kaupunki teetä eikä näin ollen myöskään pysty koordinoimaan. Kiinteistösaneeraukset esimerkiksi käynnistyvät kiinteistöjen lähtökohdista, näiden osalta kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa ajoitukseen tai toiminnan ohjaamiseen ovat rajalliset. Pohjoisesplanadin osalta Helsingin Energia töistä aiheutu-

Osoite	Katuosoite	Puhelin	Telefon	Telefax
PL 1500	Kasarmikatu 21			
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	00130 HELSINKI	Vaihde 310 1661	Växel 310 1661	310 38655
hkr.kirjaamo@hel.fi	http:// www.hkr.hel.fi			

neita häiriöitä on lisännyt samanaikaisesti teetettävät kiinteistösaneeraukset.

Lisätiedot:
Telén Eva-Lisa, alueidenvalvontapäällikkö, puhelin 310 64387

RAKENNUSVIRASTO

Raimo K. Saarinen
vs. kaupungininsinööri

Osmo Torvinen
vs. osastopäällikkö

Osoite
PL 1500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkr.kirjaamo@hel.fi

Katuosoite
Kasarmikatu 21
00130 HELSINKI
http:// www.hkr.hel.fi

Puhelin
Vaihde 310 1661

Telefon
Växel 310 1661

Telefax
310 38655

VASTAUS VT TIIA AARNIPUUN KYSYMYKSEEN NRO 48/2007

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toimittaa jäljennöksen sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhteisestä lausunnosta.

24.9.2007

Kaupunginvaltuusto
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

VASTAUS VALTUUTETTU TIIA AARNIPUUN KYSYMYKSEEN LÄHISUHDEVÄKIVALLAN KOHTEEKSI JOUTUNEUIDEN VANHUSTEN TILANTEEN PARANTAMISESTA

Sosv 2007-1078

Ikääntyneisiin kohdistuva perhe- ja lähisuhdeväkivalta tai sen uhka on Helsingissä tosiasia, jonka laajuudesta ei ole tarkkoja tietoja. Väkivalta voi olla sekä fyysistä että psyykkistä ja tekijänä on usein puoliso tai lapsi. Ilmiöön liittyy yleensä vahvoja tunne- ja riippuvuussiteitä.

Väkivallan havainnut ottaa sosiaalitoimessa yhteyttä vanhuspalvelujen sosiaalityöntekijään, joka tarvittaessa sijoittaa väkivallan kohteeksi joutuneen henkilön vanhustenkeskusten kriisipaikalle.

Kotihoidossa tilanteen tunnistettuaan työntekijät ottavat yhteyttä vanhuspalvelujen sosiaalityöntekijään, jonka kanssa asiaa ryhdytään selvittämään. Asiakasta myös kannustetaan tekemään rikosilmoitus.

Henkilöstölle on järjestetty aiheesta koulutusta sekä sosiaali- että terveystoimessa erikseen ja yhteisesti. Koulutusta tullaan jatkamaan yhdessä poliisin ja kolmannen sektorin kanssa.

Sosiaalitoimeen saadaan syksyn aikana keväästä 2007 valmisteilla ollut ohjeistus siitä, miten toimitaan, kun hoitopaikassa havaitaan, että henkilöä on kaltoinkohdeltu. Myös kotihoito-osaston turvallisuussuunnitelmaan sisällytetään lähisuhdeväkivaltatilanteisiin liittyvät toimintaohjeet.

Uhreja tavataan myös sairaaloiden poliklinikoilla. Siellä on käytössä erityiset tutkimus- ja toimintamallit väkivallan uhrien auttamiseen ja työntekijöitä koulutetaan aiheesta.

Gerontologisen sosiaalityön projekti on etsinyt ratkaisuja psykososiaalisten ongelmien, palvelujen ja tuen parantamiseksi. Etsivän ja ehkäisevän työn työmuotojen kehittäminen mm. ehkäisevät kotikäynnit, auttaa löytämään väkivallan kohteeksi joutuneen henkilön sekä ennaltaehkäisemään väkivaltatilanteiden syntymistä.

Paavo Voutilainen
sosiaalijohtaja

Riitta Simoila
vs. toimitusjohtaja

Postiosoite
PL 7000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalivirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
00530 HELSINKI
www.hel.fi/sosv

Puhelin
+358 9 310 4011

Faksi
+ 358 9 310 43717

Y-tunnus
0201256-6

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO KYSYMYSVASTAUS

Kyselytunti

26.9.2007

VASTAUS VT ANTTI VUORELAN KYSYMYKSEEN NRO 49/2007

Vastauksena esitettyyn kysymykseen rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toimittaa jäljennöksen liikennelaitoksen antamasta lausunnosta.

HELSINGIN KAUPUNKI
LIIKENNELAITOS

Suunnittelujohtaja

24.9.2007

LAUSUNTO VALTUUSTOKYSYMYKSEEN (VUORELA) KOSKIEN LINJA-AUTOJEN IKKUNAMAINOSTEN KIELTÄMISTÄ KILPAILUTTAMISEHDOISSA.

(Khs dnro 2007 – 680/669, määräaika 24.9.2007)

HKL

Kaupunginvaltuutettu Antti Vuorelan valtuustokysymys:

"Suomen Migreeniyhdistys vaatii kirjeessään Helsingin kaupunginhallitukselle mainosten poistamista bussien ikkunoista.

Mainosten läpi vilkkuva auringonvalo voi laukaista migreenikohtauksen. Pääkaupunkiseudulla migreeniä sairastaa noin 100 000 ihmistä.

Bussien ikkunamainokset estävät ihmisiä näkemästä ulos ja tekevät matkustamon hämäräksi. Tällöin matkustaminen joukkoliikenteellä on epämiellyttävää.

Kaupunki voi liikenteen tilaajana kieltää ikkunamainokset kokonaan.

Miksi Helsingin sisäisen joukkoliikenteen kilpailuttamisehdoissa ei ole vieläkään kielletty bussien ikkunamainoksia? "

Liikennelaitos toteaa asiasta seuraavaa:

Helsingin sisäisen bussiliikenteen kilpailuttamisehdoissa ei ehdottomasti kielletä mainosten kiinnittämistä bussien ikkunoihin. Kilpailuttamisehdoissa todetaan, että:

"

Mainokset (teippaus) eivät saa peittää keulaa eivätkä yli 30 % sivuikkunoiden pinta-alasta.

Lisäksi sivuikkunoissa teippaus ei saa olla keskikolmanneksella, eli ns. katselukorkeudelta yhtäjaksoinen siten, että se peittää istuvan matkustajan näkyvyyden ulos koko tai lähes koko ikkunan leveydeltä. Mainosten (teippausten), jotka on sijoitettu ikkunapinnalle, tulee olla läpinäkyviä ja niiden teknisen laadun kehittämistä tulee mainostilan myyjän toimesta edelleen edistää siten, että sääolosuhteiden vaikutus näkyvyy-

teen teipatuilla alueilla on mahdollisimman pieni että bussin keula ja sivuikkunat on yleensä pidettävä vapaana mainoksista.

Bussin ulkopintaa peittävillä mainoksilla varustettuja busseja (yliteippaus) saa olla liikenteenharjoittajakohtaisesti kaksi (2) kappaletta ensimmäistä 20 bussia kohden ja viisi (5) prosenttia tämän ylittävästä bussimäärästä.

Linjakohtaisesti saa yliteipattuja busseja olla korkeintaan 20 % linjalla olevista busseista siten, että bussimäärä pyöristetään seuraavaan kokonaislukuun.

Koko bussin peittävät mainokset (yliteippaukset) vaativat aina HKL:n erillistä hyväksyntää.

"

Ulkomainosalan keskeiset toimijat (esim. JC Decaux ja ClearChannel) ovat kehittäneet mainontaa hyvässä yhteisymmärryksessä liikenteen tilaajien (HKL, YTV) toiveiden mukaisesti. Mainosteippaukset ovat esimerkiksi nykyisin läpinäkyviä eivätkä kerää likaa, kuten ennen. Uusien teippaustekniikoiden ansioista valotasapainon vaihtelu bussissa on selvästi aiempaa vähäisempi.

Uusissa, syksystä 2006 Helsingissä käytössä olleissa bussiliikenteen kilpailuttamisperiaatteissa, bussien mainosteippauksia koskevia sääntöjä on tiukennettu. Kilpailuttamisperiaatteissa säädetään, että bussin sivuikkunoissa teippaus ei saa olla katselukorkeudelta yhtäjaksoinen siten, että se peittää istuvan matkustajan näkyvyyden ulos koko tai lähes koko ikkunan leveydeltä. Tämä säädös vaikuttaa bussien teippauksiin sitä mukaa, kuin linjoja kilpailutetaan. Käytännössä viimeistään noin viiden vuoden päästä kaikki bussimainokset ovat uusien kilpailutusperiaatteiden mukaisia.

Bussien teippauksista on saatu myös myönteistä asiakaspalautetta. Koko bussin peittävät teippaukset koetaan kaupunkikuvaa virkistävinä. Mainosyhtiön tulee aina hyväksyttää koko bussin peittävät teippaukset HKL:llä. HKL on käyttänyt harkintavaltaansa ja kieltänytkin joitakin teippauksia. Lisäksi teippauksia on usein muutettu HKL:n toiveesta.

Matti Lahdenranta
toimitusjohtaja, HKL

Lisätiedot:
Lehmuskoski Ville, suunnittelujohtaja, puhelin 310 35097
Saari Petri, kalustoinsinööri, puhelin 310 35430

VASTAUS VT KAUKO KOSKISEN KYSYMYKSEEN NRO 50/2007

Vastauksena esitettyyn kysymykseen rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Kaivutöitä katutilassa teettävät rakennusvirasto ja useat muut toimijat kuten Helsingin Energia, Helen Sähköverkko Oy, Helsingin Vesi ja liikennelaitos. Kuluneen vuoden aikana mittavimmat kaivutyöt keskustan alueella ovat liittyneet Helsingin Energian kaukolämpö ja -jäähdytysverkkojen rakentamiseen ja saneeraamiseen sekä liikennelaitoksen raitiolinja 9:n perustamiseen.

Rakennusvirasto vastaa yleisillä alueilla tehtävien töiden edellyttämästä lupaprosessista ja siihen liittyvästä valvonnasta. Kaivulupia myöntäessä määritellään kaivamiseen käytettävä aika, katutilassa työskentelyn edellyttämät tilapäiset liikennejärjestelyt sekä mahdolliset muut järjestelyt.

Kaupungin laitosten ja virastojen töitä sitovat kaivutöille määritellyt ohjeelliset työ-ajat. Näistä työajoista on mahdollista poiketa vain perustelluista syistä. Tällaisia ovat mm. olemassa olevien maanalaisten rakenteiden puutteellisesta kartoitustiedosta johtuvat yllättävät rakenteet, ennakoimattomat maaperä- ja sääolosuhteet tai kaupungin tai kolmannen määrittelemät toimintarajoitukset. Perustelluksi syyksi ei lasketa työn teettäjän resurssipulaa tai logistisia ongelmia, eikä myöskään työn teettäjän toimintaprosessin mahdollisia epäselvyyksiä.

Rakennuttajalle, työn teettäjälle annettavassa kaivuluvassa määritellään työn kokonaisaika. Työn teettäminen yhdessä tai useammassa vuorossa sekä seuraavan urakoitsijan määrääminen aloittamaan työvaiheensa heti edellisen valmistuttua ovat asioita, jotka määritellään urakkasopimuksessa. Urakkasopimuksessa voidaan myös edellyttää useampaa urakoitsijaa toimimaan samaan aikaan samalla työmaalla.

Kaupunginjohtajan 19.9.2007 antaman kehotuksen mukaisesti rakennuttajina toimivien virastojen ja liikelaitosten on huolehdittava, että kaivutöitä alihankintana tekevien urakoitsijoiden urakkasopimuksiin sisällytetään kaivutyön laatuvirheistä ja viivästymisestä seuraamuksena riittävät sanktiot ohjaamaan töiden tehokasta suorittamista.

Kaupungin omien töiden tekemistä keskusta-alueella liikenteellisesti hiljaisempina aikoina pyritään edistämään. Kaupunginjohtaja päätti 19.9.2007 kehottaa rakennusvirastoa noudattamaan käytäntöä, jonka mukaan kaupungin omien virastojen ja liikelaitosten ydinkeskusta-alueella suorittamille töille kaivulupia myönnetään jatkossa ensisijaisesti ehdoin, että luvan tarkoittamaa työtä suoritetaan liikennehaittojen vähentämiseksi myös ilta-, yö- ja viikonlopputyönä. Edellytyksenä on, että

tällaisesta työstä ei ole työmaa-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevalle asutukselle tai elinkeinotoiminnalle haittaa.

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttava työ edellyttää ilmoituksen tekemistä ympäristökeskukselle. Melu- ja tärinähaittoja voidaan vähentää rajoittamalla aikoja, jolloin erityisen häiritsevää melua aiheuttavaa työtä voidaan tehdä, sekä tiedottamalla töistä häiriintyville kohteille. Rakennuttajan on neuvoteltava ympäristökeskuksen kanssa tarvittavista menettelyistä, kun on kyse poikkeuksellisina työaikoina suoritettavista töistä.

Kaivutöiden tehostamiseksi ainakin rakennusviraston, liikennelaitoksen, Helsingin Energian ja Helsingin Veden vuoden 2008 tulospalkkiojärjestelmiin otetaan toimitusjohtajan ja kaivutöistä vastaavan johdon ja työnjohdon yhdeksi henkilökohtaiseksi tulostekijäksi ja tulospalkkion maksamisen edellytykseksi suoriutuminen yleisillä alueilla suoritetuista kaivutöistä kaivulupaehtojen mukaisesti.

Lopuksi voidaan todeta, että kaupunki ei teetä kaikkia töitä eikä näin ollen myöskään pysty niitä koordinoimaan. Esimerkiksi kiinteistösaneeraukset käynnistyvät kiinteistöjen lähtökohdista käsin ja niiden osalta kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa ajoitukseen tai toiminnan ohjaamiseen ovat rajalliset.

VASTAUS VT MARI PUOSKARIN KYSYMYKSEEN NRO 51/2007

Vastauksena esitettyyn kysymykseen rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Rakennusjätteen käsittelyä Helsingissä ohjaa jätelaki, valtioneuvoston päätös rakennusjätteistä, Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset sekä pääkaupunkiseudun yleiset jätehuoltomääräykset. Rakennusjätteitä koskevat määräykset ovat riittäviä valvonnan järjestämiseksi, jätteiden hyötykäytön edistämiseksi ja jätteiden turvallisen loppukäsittelyn turvaamiseksi.

Rakennus- ja purkutyömaiden jätehuollon valvonta kuuluu ympäristölautakunnalle ja ympäristökeskukselle. Uudenmaan ympäristökeskus on toimivaltainen viranomainen rakennusjätteiden käsittelylaitosten lupa-asioissa. Asbestijätteiden ja muidenkin haitallisten aineiden osalta valvonta kuuluu myös työsuojelupiirille. Ympäristökeskus saa tiedon rakennuskohteista rakennusvalvontavirastolta, joka lähettää rakennuslupahakemusten liitteenä olevan jäteselvityksen ympäristökeskukselle valvontaa varten. Jäteselvityksiä tulee ympäristökeskukseen vuosittain noin 500 kpl.

Valtioneuvoston rakennusjätteistä antaman päätöksen mukaan rakennushankkeen päätoteuttaja on vastuussa rakennus- ja purkujätteen asianmukaisesta käsittelystä. Talonrakentamisen rakennuttamistehtäviä hoitava HKR-Rakennuttaja edellyttää kaikilta urakoitsijoiltaan työmaan ympäristösuunnitelmaa, jossa on esitettävä työmaan jätteiden hyödyntäminen. Rakentamisen tuotannollista toimintaa harjoittava HKR-Tekniikan talonrakennusyksikkö seuraa tarkasti oman tuotannollisen toimintansa aiheuttamia jätemääriä myös rakennustoiminnassa. Jätemäärien seurantaa on muutenkin kehitetty aktiivisesti kaupungin ympäristöraportoinnin puitteissa.

Ympäristökeskuksen valvonnassa on priorisoitu kohteita, joissa puretaan kokonainen rakennus. Purkutyömailla tehtävän vuosittaisen valvonnan määrä vaihtelee huomattavasti resurssitilanteen mukaan. Kuitenkin ainakin suurimpien kohteiden (jätemäärä yli 500 tonnia) jätevirrat selvitetään pyytämällä jätehuoltoa koskevat raportit rakennushankkeeseen ryhtyvältä tai purkuyritykseltä. Pienien purkukohteiden, joita on lukumääräisesti eniten, jätehuoltoa on valvottu pistokokeenomaisesti. Vastausten mukaan jätteet toimitettiin luvallisiin kohteisiin.

Rakennustyömailla tapahtuvaa lajittelua ohjaa paljolti jätteiden vastaanotosta perittävät maksut, esim. sekalaisen jätteen käsittelymaksu on huomattavasti korkeampi kuin lajitellun rakennusjätteen hinnoittelu. Kun jätteiden vastaanottopaikat suorittavat jo nyt erittäin tarkkaa jätelajien seurantaa, valvonnan lisääminen työmailla ei todennäköisesti

olennaisesti parantaisi nykyistä, hinnoittelun kautta tapahtuvaa lajittelun ohjausta.

Valvontaresurssien turvaaminen sekä pääkaupunkiseudun rakennusjätetilastoinnin kehittäminen olisi kuitenkin tärkeää. YTV on kehittämässä tietokantaa YTV-alueen jätevirroista kokonaisuudessaan, yhtenä osana on rakennus- ja purkujätteet. Julkaistavat tiedot tulevat alkuvaiheessa olemaan arvioita, sillä kaikilta yksityisiltä jätteiden vastaanottajilta ei saada tietoja siitä, mistä jätteet kerätään.

Rakennusjätteiden hyödyntäminen on tehostunut pääkaupunkiseudulla huomattavasti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kaatopaikan jätetäyttöön päätyy kuormantarkastusten perusteella arvioituna enää hyvin vähän hyödynnettävää rakennusjätettä, koska se ohjataan pääsääntöisesti eri käsittelylaitoksiin. Sekalaista rakennusjätettä lajittelevista ja puujätettä vastaanottavista laitoksista jätteet viedään materiaali- tai energiahyötykäyttöön. Kaatopaikalle toimitetaan laitoksissa syntyvä hyödyntämätön rejekti. Betonia ja tiiltä vastaanottavista laitoksista murske viedään maarakennuskäyttöön. Myös kaatopaikkarakentamisessa voidaan hyödyntää mineraalisia purkujätteitä. Näiden lisäksi purkamisessa syntyvää betoni- ja tiilijätettä hyödynnetään myös yksittäisissä maarakennuskohteissa ilman, että ne kiertäisivät vastaanottolaitosten kautta ja tulisivat tilastoiduksi. Purkujätteitä viedään hyödynnettäväksi myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Rakennuselementtejä ja -tarvikkeita toimitetaan uudelleenkäyttöön muualle Suomeen ja jopa ulkomaille. Betoninkierrätys on muun rakennusjätteen kierrätyksen tapaan edennyt voimakkaasti. Vuosikymmenen alkuun verrattuna hyödyntämislaitoksissa vastaanotetut määrät ovat kaksinkertaistuneet. Hyötykäyttöasteita on kuitenkin vaikea arvioida, koska syntyvistä jätemääristä ja uudelleenkäyttöön päätyvien rakennusosien määrästä ei ole tarkkaa tietoja.

Helsingin kaupunki pyrkii edistämään kierrättämistä monin tavoin. Rakennusvirasto kehittää osana Helsingin ekologisen kestävyyden ohjelmaa (HEKO) rakennusosien ja -tarvikkeiden uudelleenkäyttöä. Myös sosiaalivirastolla on vastaavaa toimintaa. HKR-Tekniikan yhteydessä toimii myös rakennuspurkukohteiden ja ylijäämärakennusmateriaalien vastaanottoon ja kierrätykseen perustuva yksikkö, Kierrätyskeskus, jonka tavoitteena on aktiivisesti vähentää kaatopaikoille menevää sekajätejakeiden määrää. Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimistolla ja ympäristökeskuksella on pilottihanke, jossa tutkitaan mahdollisuuksia jätteen synnyn ehkäisemiseksi uudisrakentamisessa.

VASTAUS VT OUTI ALANKO-KAHILUODON KYSYMYKSEEN NRO 52/2007

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toimittaa jäljennöksen sosiaaliviraston antamasta lausunnosta.

HELSINGIN KAUPUNKI
SOSIAALIVIRASTO 25.9.2007

Kaupunginvaltuusto
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

VASTAUS VALTUUTETTU ALANKO-KAHILUODON KYSYMYKSEEN ENSIHUOLTOLAITOKSEN TILOISTA

Sosiaalilautakunta hyväksyi 20.6.2006 Ensihuoltolaitoksen ja Pihkapuiston perhetukikeskuksen ja päihdepoliklinikan uusien tilojen tarveselvityksen, jonka mukaan Porolahden alueella sijaitsevalle tontille rakennetaan homevaurioista kärsivälle huonokuntoiselle Ensihuoltolaitokselle uudet tilat. Rakennuskustannukset olivat tilakeskuksen arvion mukaan hankkeen laajuuden ollessa 1724 m2 noin 4,3 milj. euroa.

Sosiaaliviraston, terveyskeskuksen, tilakeskuksen ja HKR - Rakennuttajan yhteinen työryhmä selvitti keväällä 2007 ns. soster – koordinointiryhmän toimeksiannosta, mitkä kaupungin rakennusohjelmaan sisältyvät sosiaali- ja terveystoimen hankkeet ovat profiililtaan Lapinlahden sairaalaan sopivia ja voitaisiin sijoittaa sinne. Selvityksen tuloksena Lapinlahden sairaalaan päätettiin esittää sijoitettavaksi mm. Ensihuoltolaitoksen ja Pihkapuiston korvaavat tilat ja niihin liittyvä päihdepoliklinikka.

Khs päätti 21.5.2007 hyväksyä tehdyn suunnitelman sekä kehotti kiinteistöviraston tilakeskusta yhdessä hankkeen muiden toimijoiden kanssa aloittamaan hankesuunnittelun siten, että hankesuunnitelma voitaisiin hyväksyä valtuustossa 29.2.2008 mennessä. Hankesuunnitelmasta tullaan pyytämään sosiaalilautakunnan lausunto. Hankesuunnitelman laadinnasta vastaava arkkitehti ja mm. Museovirasto pitävät sairaalaa esitettyyn käyttöön sopivana. Mikäli Lapinlahden sairaalan hankesuunnitelma hyväksytään, esitetystä rakennushankkeesta Porolahden alueella voidaan luopua.

Sosiaalivirasto on etsinyt yhteistyössä kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa korvaavia väistötiloja Ensihuoltolaitokselle kunnes toiminta siirtyy Lapinlahden sairaalaan nykyisten suunnitelmien perusteella vuonna 2011. Korvaavien tilojen hankintaa on kiirehditty ja laajennettu koskemaan HUSin ja muiden kaupungin yhteistyökumppaneiden vapaita toimitiloja. Tilakeskus on laittanut tilatarpeesta kuvauksen myös yksityisille vuokranantajille ja sitä kautta on tullut kaksi väistötilaksi mahdollisesti sopivaa tilaa, joiden soveltuvuutta parhaillaan tutkitaan.

Paavo Voutilainen
sosiaalijohtaja

Jarmo Räihä
johtava erityisasiantuntija